

Реєстрація місця проживання: виклики та рішення в умовах воєнного стану

З метою забезпечення методологічної допомоги фахівцям, які проводять реєстрацію/зняття з реєстрації місця проживання осіб у громадах, експерти Програми USAID DOBRE, у партнерстві із спеціалістами Всеукраїнської асоціації центрів надання адміністративних послуг, підготували перелік основних актів законодавства та короткі роз'яснення з цієї тематики.

Основною нормативно-правовою базою, якою слід керуватися при здійсненні реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання, є:

- Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» від 11.12.2003 № 1382-IV. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>
- Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#n10>
- Закон України «Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні» від 05.11.2021 № 1871-IX. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1871-20#Text>
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту щодо реєстрації, зняття з реєстрації місця проживання в електронній формі» від 28.12.2020 № 1364. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1364-2020-%D0%BF#Text>
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку встановлення заборони або обмеження на вибір місця перебування чи місця проживання осіб на території, на якій діє воєнний стан» від 29.12.2021 № 1450. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1450-2021-%D0%BF#Text>
- Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання декларування і реєстрації місця проживання та ведення реєстрів територіальних громад» від 07.02.2022 № 265. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2022-%D0%BF#Text>

Короткі роз'яснення з питань реєстрації місця проживання (на основі запитань учасників вебінару та відповідей фахівців)

№	Питання	Відповідь
1.	Зняття військовозобов'язаної особи з місця реєстрації за заявою власника житла?	Законодавством не встановлено ніяких обмежень.
2.	Як правильно знімати з реєстрації осіб за заявою власника, коли власником є релігійна організація?	За заявою представника юридичної особи (релігійної організації).
3.	Реєстрація та зняття з реєстрації місця проживання малолітніх та неповнолітніх дітей якщо батько перебуває в зоні бойових дій.	Законне представництво батьків відносно своїх дітей не підлягає передорученню. В разі перебування батька дитини у складі Збройних Сил України на період воєнного часу довіреність, а відтак згода на реєстрацію місця проживання дитини можуть посвідчуватися командиром (начальником) відповідних формувань (органів) або іншою уповноваженою таким командиром (начальником) особою. Така довіреність від батька буде прирівнюватися до нотаріально посвідченої.
4.	Карантин скасований, а військовий стан продовжено – як бути зі строками на реєстрацію? Чи змінився адміністративний збір?	У разі звернення особи з порушенням встановленого законодавством строку (понад 30 календарних днів від дати зняття з реєстрації місця проживання) за таку послугу встановлений адміністративний збір – 2,5 відсотка прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року.
5.	Чи має надавати згоду батько-іноземець при реєстрації місця проживання дитини?	Обов'язково. Законодавством України визначено, що батьки є законними представниками своїх дітей.

6.	Реєстрація місця проживання в садових товариствах?	Зареєструвати місце проживання у будинку можливо після переведення його у жилий будинок (за умови, що він відповідає державним будівельним нормам).
7.	Чи може жінка зняти з реєстрації місця проживання чоловіка за заявою власника, якщо майно придбане в шлюбі?	Може, якщо вона є єдиним власником майна.
8.	Чи можна зареєструвати місце проживання в будинку спадкоємця, коли ще не оформлено право власності, а тільки відкрито спадкову справу та виготовлено технічний паспорт на спадкоємця?	Не можна, тільки після оформлення спадщини.
9.	Як зареєструвати малолітню дитину, якщо батьки розлучені і в рішенні суду не прописано з ким залишається дитина?	Дитина реєструється за рішенням суду, за рішенням органу опіки. При декларуванні місця проживання згода непотрібна.
10.	Є особа, визнана судом повністю недієздатною, судом призначено двоє опікунів, недієздатна особа є власником майна (житловий будинок). Чи може один з опікунів зареєструвати своє місце проживання в цьому будинку за згоди іншого опікуна?	Так, можна зареєструвати місце проживання.
11.	При реєстрації місця проживання необхідна згода всіх співвласників – чи можлива реєстрація місця проживання, якщо один з них помер, а спадщину ніхто не оформив?	Реєстрація місця проживання не може бути здійснена.
12.	РМП/зняття по паспортах, які стали недійсними в період військового стану?	Ні, неможлива реєстрація місця проживання.

13.	Яка береться зараз плата за реєстрацію місця проживання, якщо людина не зареєструвалась більше місяця?	У разі звернення особи, що порушила встановлений законодавством строк (понад 30 календарних днів від дати зняття з реєстрації місця проживання), встановлений адміністративний збір за таку послугу – 2,5 відсотка прожиткового мінімуму, встановленого для працевздатних осіб на 1 січня календарного року.
14.	У якій формі береться згода на РМП дитини якщо один з батьків іноземець, дитина народжена в Україні?	Згода береться у довільній формі.
15.	Чи є обов'язковим військово-обліковий документ з відміткою про зняття з військового обліку при знятті на ПМП до іншої країни?	Так, є обов'язковим.
16.	Чи може власник зняти з реєстрації місця проживання особу, якщо в житлі залишаються малолітні діти цієї особи (тобто діти залишаються зареєстровані одні без зареєстрованих батьків)?	Не можна зняти з реєстрації місця проживання особу, якщо вона зареєстрована разом з неповнолітніми дітьми.
17.	Чи може законний представник 14-ти річної дитини звернутися про видачу витягу з РТГ на дитину?	Може, необхідно звернутись до органу реєстрації який працює в системі ВІС ДМС.
18.	Реєстрація/зняття з реєстрації місця проживання іноземців.	Це може зробити сам іноземець або його законний представник.
19.	Які документи необхідні для реєстрації в психоневрологічний будинок-інтернат?	Влаштування до інтернату здійснюється відповідно до путівки на влаштування до інтернату, виданої особі, її опікуну або піклувальнику або органу опіки та піклування.

20.	Чи обов'язковий паспортний документ іноземця (за наявності посвідки дійсної, книжечка) при перереєстрації місця проживання чи це лише при першій реєстрації?	Так, обов'язково необхідно паспортний документ іноземця.
21.	У свідоцтві про народження дитини віком до 14 років зазначено, що батьком дитини є іноземець. Реєстрація дитини вперше. Треба довідка про реєстрацію особи (дитини) громадянином України?	Так, якщо дитина реєструється вперше.
22.	Якщо батько дитини вважається безвісти зниклим, чи потрібне рішення суду для реєстрації дитини?	Так, для реєстрації місця проживання дитини потрібне рішення суду.
23.	Якщо дитина народилася за кордоном і не вказано відомості про батька, немає документу що мама – одинока. Як проводити реєстрацію МП? За заявою мами без згоди батька?	В такому випадку реєстрація місця проживання дитини здійснюється без згоди батька.
24.	Якщо батько малолітньої дитини недієздатний (згідно рішення суду над батьком встановлено опіку), хто в даному випадку має давати згоду на реєстрацію дитини? Батьки зареєстровані за різними адресами.	Згоду на реєстрацію місця проживання дитини дає опікун недієздатного батька.
25.	Дитина народилася 20.01.2023 року за кордоном, родина тільки повернулась в Україну, батьки хочуть зареєструвати дитину за місцем реєстрації матері – чи потрібно з них стягувати адмін. штраф?	Для реєстрації місця проживання дитини, батькам дається три місяці з дня народження дитини. Після спливу 3 місяців з дня реєстрації народження дитини сплачується, 2,5 відсотка прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року. Адміністративний протокол не складається.

26.	Реєстрація місця проживання дівчини, яка закінчила медичний коледж, ВНЗ. Чи потрібно вимагати у дівчини військово-обліковий документ, тобто вимогу стати на облік в РТЦК та СП?	Не потрібно, відповідальність виключно на особі.
27.	Власником житла є малолітня дитина. Як правильно здійснити реєстрацію МП. Хто має надавати згоди на РМП. У разі реєстрації батьків дитини-власника житла – батьки одне одному?	При реєстрації батьків, згоду на реєстрацію місця проживання дає інший представник дитини.
28.	Реєстрація малолітньої дитини, в якій батько знаходиться у полоні, або зниклий безвісті.	При відсутності згоди батька дитина реєструється за рішенням суду, рішенням органу опіки. При декларуванні місця проживання згода не потрібна.
29.	Особливості реєстрації місця проживання через представника.	На підставі довіреності.
30.	Порядок зняття власником будинку батька неповнолітньої дитини, власниками будинку являються в розмірі 1/2 мати дитини та сама дитина. Подружжя розлучені. Батько в даному будинку не проживає більше 10 років.	Зняття з реєстрації місця проживання особи здійснюється на підставі судового рішення, яке набрало законної сили.

Ця публікація стала можливою завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи Уряду Сполучених Штатів.